

Lausuntopyyntö Elementis Mineralsin kaivannaisjätteiden ja vesienhallinnan YVA selostuksesta (KAIELY/369/2024)
Pyydetään huomioimaan ennen YVA-menettelyn päättämistä seuraavat asiat!

1. Lahnasjoen, Jormaslahden ja Nuasjärven vedet.

Pyydetään huomioimaan ennen YVA-menettelyn päättämistä jätevesien kokonaisvaikutukset Lahnasjokeen, Jormaslahteen, sekä Nuasjärveen eri vaihtoehtoissa, ml. yhteisvaikutukset mm Terrafamen ja muiden toimijoiden osalta.
Onko Lahnasjoen ja Jormaslahden vesi käyttökelpoista uinti-, löyly- ja pesuvetenä? Tätä ei ollut YVA:ssa esitetty nykytilan ja tulevaisuuden osalta.

Vedet tulisi pystyä puhdistamaan tehdasalueella ja siitä näkökulmasta kaikki vaihtoehdot ovat huonoja. Eli kaikissa esitetyissä vaihtoehtoissa on tarkoituksena veden laadun huonontaminen Jormaslahdessa tai Nuasjärvestä. Osassa vaihtoehtoista ei ole tarkoitukseen parantaa veden puhdistusmenettelyjä. Voisi luulla, että kaikkien toimijoiden tavoitteena lienee veden laadun parantaminen? Nyt asetelma on, että mikäli emme saa noita etuisuuksia, niin emme myöskään paranna veden puhdistusmenetelmiä, mikä vaikuttaa hieman kummalliselta ja antaa virheellisen kuvan alun perin tarkoitetusta YVA-prosessista.
Onko YVA-prosessin tarkoitus aidosti tarkastella ympäristön vaikutuksia, vai rakentaa hakijan tarkoituserien mukaista lopputulosta esitetyistä YVA:n vaihtoehtoista?
Putken sijainnin osalta pyydetään huomioimaan YVA:ssakin esitetty vedensyvyys ja -virtaus veden vaihtuvuuden ja sekoittumisen osalta. Lahnasjoki ja Jormaslahti ovat matalia. Myös Lamposaaren edustalle suunniteltu purkuputkivaihtoehto vaikuttaa likaveden kerrostumiseen Jormaslahdella ja Nuasjärven syvänteissä. Pyydetään lisäksi ottamaan huomioon, että sulanveden aikaan yleisemmin esiintyy etelätuulta, jolloin pintavesi menee pohjoiseen ja pohjavesi etelään. Tätä ei ole myöskään huomioitu YVA vaihtoehtoissa.
Lahnasjokisuu ja Jormaslahti ovat merkittävästi rehevöityneet hakijan (Mondon) ja edellisten toimijoiden toimesta. Sulfaatti, sekä raskasmetallit ovat aiheuttaneet rehevöitymistä ja tämä on edelleen lisännyt sinilevän kasvua. Jäteveden kyllästäessä lahnasjoen reunat, suiston, sekä Jormaslahden, aiheutuu rehevöitymistä. Maa- tai sedimenttinäytteitä ko- alueelta ei ole esitetty. Vertailukohtana, muut Nuasjärven lahtialueet, jotka eivät ole rehevöityneet samalla tavoin.
Pyydetään ottamaan maa- ja sedimenttinäytteet raskasmetallien ja sulfaatin osalta. Tämä vaikuttaa myös päästöihin mahdollisen vesirakentamisen osalta.

2. Pohjavesi

Pohjaveden osalta pyydetään huomioimaan esitetty mallinnus, joka katkeaa idän suuntaan Jormasjokeen. Rajaus vaikuttaa lähinnä pintavesien rajaukselta. Pohjavedet eivät rajaudu jokien ja järvien mukaisesti.
Toisena asiana on esitetty ns. tarkkailupohjavesikaivojen vesituloksia. Jotta vesinäytteiden osalta saisi luotettavan kuvan pohjavesistä, vettä tulisi huomattavasti pumpata ja ottaa sen jälkeen näyte, kuten vettä käytetään tavanomaisesti muutenkin. Toisena asiana on pyydetään huomioimaan, miten syvältä näyte on vedestä otettu.
YVA:ssa ei ole esitetty ko. asioita ja vesinäytteiden rajaus tehtaasta idänsuuntaan on tehty virheellisesti.

3. Melu

Hakemuksessa on esitetty melumittauspisteitä, jotka ovat tehtaalta ajatelle metsän tai maaston katveessa. Pyydetään huomioimaan melumallinnus myös sellaisista paikoista, joista on suora näkyvyys tehtaalle, koska tällöin melu kuuluu paljon kovempaan.
Pyydetään edelleen huomioimaan melun ajallisuus. Esitetyssä materiaalissa on esitetty ja tarkasteltu melua klo 7-22. Todellisuudessa melua esiintyy läpi vuorokauden ja on todella häiritsevää. Mallinnus on virheellisesti laadittu ja siinä ei ole huomioitu järvialetta riittävästi. Melun määrän kasvua ei ole myöskään kuvattu kasvavien ja korkealla olevien kasojen osalta.

4. Maisemahaitta ja pöly

Tehtaasta ja sen kasoista aiheutuu tällä hetkellä maisema- ja pölyhaittaa. Korkeutta kasvavien läjitysalueiden osalta ei ole riittävästi huomioitu maisema- ja pölyhaittaa.

yst terveisin

kiinteistöjen

, omistajat

Pyydetään salaamaan kiinteistö-, yhteys- ja omistajatiedot!